

256 573

Київська обл.

Тетіївський рн

С. Денехівка

Курбатовой А. Івановне

[С.1]

Прочитавши у Сілеських вістях «33-й: Голод»

Була я ще тоді зовсім мала, народилась 1926 р. в сім'ї не знаю, і не можу, як і назвати Чи куркуль, чи середняк чи бідняк, була 1 коняка і корова, но і якої-то трошки землі працював мій батько, чи столяр, чи плотнік, бо таке я бачила він робив, но щоб продержати коняку і корову і сімю, то треба щось же робити хліба у амбарах я непомню. Ставили вони хату помню хто питався, чим батько хату накрив, то я казалах, що черепахою, то це помню, а трудились було 2 свиней, на які розчитували, кончити хату і ті свині осінню от «Рожі» подохли, от і осталась та хата тільки глина і накрита, а все – руки і ноги моєї мами, як вона місила глину то ще я помню, бо в ті й ямці і я була місила помню, а і треба було хату кончати, продали корівку, бо не було за що, а коняку в колгосп здали. Щоб засіки хліба було багато я не помню, а от помню, як накладали на людину щоб здати скільки то хліба, що здавали Не помню стали розкуркулювати, куркулів в кого молотарки плуг все в колгосп, а в мого батька цього

[С.2]

цього ж не було то який же він куркуль що коняка була, а корови в нас не було, була в мене сестричка, ми дуже хотіли молока от десь 1930 рокі я й не помню, бо не має ні мами ні тата, тато загинув на війні 1944 р. в Вінниці похоронений, був він дуже добрий но в колгосп не приймали, бо куркуль, а мама моя була замужем (первий її чоловік служив 1921 р. в Красній Армії, но був убитий весною 1921 р. десь якийсь я чула башлаки в Середній Азії, був ранений у живіт, то такі розговори були, що з буханки хліба вирізали мякуш і притулили до живота і обязали, і посадили на коня і так кінь віз, а як прийшлось одступати і тікали то це й мамин чоловік, упав з коня і там помер. То мою маму в колгосп

приймали на роботу, а ходив мій тато довго поза вугли села, аж мама впросили щоб тата прийняли в колгоп, Пішов тато в колгосп аж до війни, тільки іздівались де дірку затнути, де саме хуже туди і Івана послати з сокирою чи пилюкою, Перед самою війною у Київ випровадили на роботу

[С.3]

заробили гроші і вислали нам щеї посилку і ми получили, а в неділю війна.

Ото помню в якому році, ще до голоду, первий день Рожества Христового, мама топили в печі, варили кутю, хліба не було, і габузу. Я стояла на лежанці з своєю сестричкою Анею, одівалась червона спідничка і зелененький піджачок, от приходять до хати комсомольці хто тоді вступив і якийсь Комашня Григор з желізною шпичкою і говорить, або давайте 18 пудов хліба, а не забирайтесь з хати, а у нас було хліба у глечики у ковбасці де топити в пічі. І та комсомолка Лена забирає ту з глечиком пшеницю і подушки і машинку швейну і вигнали маму і нас 2 дівчаток на сніг, а хату замкнули. І от були ми у чужих людей, аж до всени, що ми їли, як жили то не помню тільки помню в тій спали на соломі, піч не застеляна і лежанка гола і тапчан одна солома і ту треба було вночі піти мамі вкрати і нас обігріти

[С.4]

і так було до весни. Аж під весну секретар с/ради говорить мамі. Поїдь у район бо твоя хата на учеті не стоїть, щоб тебе вигнати з хата. Мама 25 кл. ідуть пішки у Тетіїв і там добились такого. Ідіть тьотю додому одмикайте і сідайте. А мама говорять, що прийде Комашня і буде вигонити, в районі сказали що беріть «коцюбу, що коло печі бийте хто прийде так мама зробили, натопили і нас діток забрали і більше ніхто не приходив, А батько мій і по Жашкові тенявся копійку заробляв і кусок хліба приносив. Один раз привезли печеного хліба, хто-то дав з сусід в с. раду знати. прийли до с. ради комсомольці і забрали це й хліб, це моя сестричка Аня взяла буханку хліба і на нього лягла, і кричить що не дам, вони видерли в неї, забрали що було в хаті і пішли, а сестричка через день умерла і дуже хотіла хліба, мама давали каші, а вона сказав що хочу хліба і померла. Ще власть

добра то ті що нею правують не добрі. Я дуже хотіла корови, встаю рано беру палку і з нею ходжу і кажу, що пасу корову. Вже в людей були корови і я дуже хотіла молока, от нарешті

[С.5]

купили мені корову, но щоб цю корову продержати треба йти з вязанкою, бо з города непрокормиш. І от так я її держу і досі корову і пасу і кошу косою і посадках і по дорогах що прокормити, як тяжко от привикла і мучусь, здаем теля і товч викупляем і за молоко получаем і мало не хватає, купляти, все вона себе не оправдовує, но вже за 50 год напилась молока, якого я дуже хотіла, тепер йди бери хоч відро і пий, но це не молоко не добре воно з магазіна, од своєї корови лучше, щоб вернулись молодість і літа то я б іще її держала, бо дуже люблю доїти а очериді не люблю в магазині, мені видає, що дуже довго стою, в мене дома робота є люблю трудитись. Вигляділа 2 сина 2 дочки. Онуків маю 7, вигляділи з дідом 3 онук, йому 72 рік боліє, война забрала здоровя, бо робив день і ніч. 3 годи кадрової служив та войны 4 годи і в снігу і болоті та й здоровя хіба ж буде, сиротою з 11 р. остатись, так тяжко робити, по бездоріжжах помню, як він тільки виконував це життя тяжке

[С.6]

а цей добре жити стало, пенсію заробив і до хатиносять, тільки живи. Та вже не має коли, А от голод зробили управителі Советської власті, хліб у ставки повисипали і в кирниці я так чула од людей а людей голодом поморили.

Пока

Курбатова А. Ивановна